

Az EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanács negyedik ülése 2023. május 30–31-én zajlott a svédországi Luleåban, amelyen a miniszterek számba vették a folyamatban lévő transzatlanti együttműködések, és egyeztettek a jövőbeni prioritásokról. A miniszteri találkozó digitalizációt érintő következtetései az európai integráció transzatlanti kapcsolatainak erősítését jelzik.

Az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi és technológiai együttműködés jelentőségét nem lehet eléggé hangsúlyozni a globális gazdasági és politikai térben. A két világhatalom közötti szoros kapcsolat erősítésére és a közös érdekek előmozdítására 2021-ben létrejött az EU–US Trade and Technology Council (EU–US TTC), azaz az Európai Unió és az Egyesült Államok Kereskedelmi és Technológiai Tanácsa. A kezdeményezés új lendületet adott a két fél közötti párbeszédnek a stratégiai és gyakorlati együttműködési pontok felfedezése érdekében olyan kérdésekben, mint a kereskedelem, a technológia, az innováció és a digitalizáció.

A Tanácsnak négy fő területre kell összpontosítania:

1. *Kereskedelem:* A cél a transzatlanti kereskedelem fellendítése az akadályok csökkentésével. Ez magában foglalhatja az ipari termékek, szolgáltatások és agráráruk kereskedelmének elősegítését, a szabályozási akadályok lebontását és a globális kereskedelmi viták megoldását.
2. *Technológia és innováció:* Az EU–US TTC az innováció és a technológia terén kétoldalú együttműködést kíván előmozdítani, az új technológiák fejlesztésével, az adatvédelem és a digitális kereskedelem szabályozásával, valamint kölcsönös piaci nyitással a technológiai vállalatok számára.
3. *Normák és szabványok:* A Tanács célja, hogy közös normák és szabványok kialakítása révén az európai és az amerikai vállalatok átláthatóan és könnyen hozzáférjenek a piacokhoz, hiszen a következetes szabályozási környezet elősegíti az innovációt és megkönnyíti a kereskedelmet mindkét fél számára.
4. *Biztonság és adatvédelem:* Az EU–US TTC prioritásként kezeli a kiberbiztonságot, a hálózatbiztonságot és az adatvédelmet, amelyekkel kapcsolatban közös kötelezettségvállalásokat tesznek és irányelveket dolgoznak ki.

A múlt heti ülésen a kereskedelem területén az orosz–ukrán konfliktus kapcsán a felek kifejezték egyező törekvésüket az exportkorlátozások fenntartására, valamint a dezinformáció elleni küzdelem¹ ösztönzésére. Az ellátási láncok elmúlt három évben tapasztalt sérülékenysége kapcsán azok diverzifikálásának, és a függőségek csökkentésének fontosságát is megállapították. A G20 és G7 fórumokon létrejövő, valamint az OECD-vel és ENSZ-szel történő együttműködésről és a globális kereskedelmi szabályok korszerűsítéséről is tárgyaltak, illetve mind az amerikai, mind az európai partnerek kereskedelempolitikájában kölcsönösen vállalták, hogy együttesen fejtik ki dekarbonizációs erőfeszítéseiket, felgyorsítva a zéró gazdaságra való átállást, amelynek érdekében a Tanács új munkaprogramot fogadott el. Az ülésen, a Fenntartható Kereskedelem Transzatlanti Kezdeményezés keretében megerősítették a zöld piaci együttműködést. 2023 októberéig egy ambiciózus cél elérését ígérik az acélra és alumíniumra vonatkozó globális fenntartható megállapodás révén, miután az Európai Bizottság elnöke 2023 márciusában a Fehér Házban tett látogatása során megállapodott az Egyesült Államok elnökével a kritikus nyersanyagokról szóló egyezmény kiadásáról. Az egyezmény célja az volt, hogy a kritikus nyersanyagok ellátásának biztonsága, valamint a kiszolgáltatottság elkerülése érdekében az EU-ban kitermelt nyersanyagok beszámíthatóvá váljanak a „tisztá” járművekre vonatkozó követelmények közé az amerikai inflációcsökkentő törvényben foglaltak szerinti adójóváíráshoz.

Az ülést követően kiadott nyilatkozat tehát a folytatása annak az EU–USA energia-párbeszédnek, amely az Atlanti-óceán mindkét felén sürgeti a tiszta energiagazdaságok és ipari bázisok létesítésére irányuló beruházásokat a napenergia és a kritikus nyersanyagok terén. A kölcsönös információáramlás biztosítása érdekében elindult Tiszta Energia Ösztönzői Párbeszéd részeként – vélhetően Kínára utalva – azt is tervezik, hogy közös elemzéseket végeznek harmadik felek nem piaci politikáiról és gyakorlatairól, hogy jobban megértsék hatásukat az egyesült államokbeli és uniós vállalatokra.

Mindezzel felcsillan a remény arra, hogy a párbeszéd megállapításainak gyakorlatba ültetésével a jövőben a kompetitív piaci magatartás helyett kooperatív áttrendeződés felé haladunk a geopolitikában. A kereskedelem és a digitalizáció találkozásának fontosságát hangsúlyozva a transzatlanti kereskedelmi kapcsolatok digitális eszközökkel történő fejlesztését és közös normák útján, egy globális digitális kereskedelmi elvrendszer kialakítását is fontosnak tartják a miniszterek. Természetesen szó esett a munkaerőpiaci helyzetről, amellyel

¹ EEAS 2023.

kapcsolatban a kkv-k fejlesztése és a digitális készségfejlesztés is napirenden volt, jól illeszkedve a 2023. május 7-én indult készségek európai éve kezdeményezéséhez.

A találkozó főbb megállapításai:

1. Erőteljes transzatlanti együttműködés a feltörekvő technológiák terén
2. A fenntarthatóság, a kereskedelem és a befektetés új lehetőségeinek előmozdítása
3. Biztonság és gazdasági jólét
4. Konnektivitás és digitális infrastruktúra
5. Az emberi jogok és értékek védelme a változó digitális geopolitikai környezetben

A továbbiakban a feltörekvő technológiákhoz tartozóan a mesterséges intelligenciára vonatkozó megállapítások vizsgálata zajlik. A mesterséges intelligencia által kínált lehetőségek kiaknázása mellett az ülésen megállapodtak a felek abban, hogy a technológiai kockázatok mérséklése globális együttműködést kíván. Az AI Act tervezetben foglaltaknak megfelelően az Európai Unió és az Egyesült Államok megerősítette elkötelezettségét a mesterséges intelligencia kockázatalapú megközelítése mellett a megbízható MI-technológiák innovációja érdekében.

A találkozón szó esett a generatív mesterséges intelligencia legújabb fejlesztéseiről is, amelyek kiválóan rávilágítanak a lehetőségekre, de egyúttal a kapcsolódó kockázatok kezelésének szükségességére is. A felek úgy döntöttek, hogy különös hangsúlyt fektetnek a generatív mesterséges intelligenciára a korábban megállapított MI-ütemtervvel kapcsolatos munka során, továbbá a megbízható mesterséges intelligencia és a kockázatkezelés értékelési és mérési eszközeiről szóló közös ütemterv² végrehajtását három külön szakértői csoport létrehozásával támogatják, amelyek a (1) terminológia és taxonómia meghatározására, a (2) szabványok egységesítésére, valamint a (3) kockázatelemzési rendszer bevezetésére összpontosítanak.

Terminológia: A szakértői csoportok kiadtak egy listát 65 kulcsfontosságú mesterségesintelligencia-kifejezésről,³ közös definíciókat alkotva, amelyek elengedhetetlenek a mesterséges intelligencia kockázatalapú megközelítései-
nek megértéséhez és értelmezéséhez.

² European Commission 2022.

³ European Commission 2023a.

A mesterséges intelligencia és a hozzá szorosan fűződő technológiai környezet terminológiájának meghatározása kulcsfontosságú az MI-vel kapcsolatos együttműködésben a szélesebb körű tudományos paradigmák felépítésére és magyarázatára. Az EU és az Egyesült Államok értelmezése a „Megbízható MI” kifejezésen alapul, amely három összetevőből áll: (1) törvényesnek, (2) etikusnak és (3) mind technikai, mind társadalmi szempontból robusztusnak kell lennie. A közös technológiai nyelv, így a terminológia meghatározása azért is fontos, mert 2023. január 27-én az Európai Bizottság és az Egyesült Államok egy megállapodás⁴ keretében szorgalmazta a fejlett mesterségesintelligencia-kutatással kapcsolatos együttműködést, amely öt területre fókuszál: (1) szélsőséges időjárási és éghajlati előrejelzések, (2) vészhelyzeti reagálás kezelése, (3) egészségügyi és orvostudományi fejlesztések, (4) energiahálózat optimalizálása és (5) mezőgazdaság optimalizálása. Információcsera útján, az együttműködés megvalósítását az Európai Bizottság és az Egyesült Államok tudományos ügynökségei közötti belső katalógus létrehozásával szeretnék elérni.

Mobilitás, 6G, adatátjáró kábelek: A felek egy ajánlás elfogadásával kifejezték együttműködési szándékukat az elektromos nehézgépjárművek töltésére vonatkozó közös szabvány⁵ kidolgozására is, különös tekintettel a nemzetközi szabványügyi szervezetek által elfogadott Megawatt Charging Systemre (MCS). Céljuk, hogy biztosítsák a fizikai csatlakozók megfelelőségét és a közös járműhálózat kommunikációs csatornáját, csökkentve a költségeket és előmozdítva a transzatlanti együttműködést az elektromobilitás terén, amely több ágazat előtt is utat nyithat, különösen a hajózás, a bányászat és a légi közlekedés terén.

A miniszterek közös jövőkép⁶ és iparági ütemterv kidolgozását is vállalták a 6G vezeték nélküli kommunikációs rendszerek kutatására és fejlesztésére vonatkozóan, amely technológia várhatóan 2030-ra felváltja a jelenleg domináns vezeték nélküli szabványt.

A felek megegyeztek abban is, hogy az Észak-Amerikát Európával és Ázsiával összekötő tenger alatti adatátjáró kábelek létrehozásáról folytatják az egyeztetéseket. A 2021-ben rendezett Európai Digitális Közgyűlésen átadták⁷ a Brazíliát és Portugáliát összekötő EllaLink tenger alatti adatátjáró kábelt, a mostani törekvések ennek kibővítését jelentik.

⁴ The White House 2023.

⁵ European Commission 2023b.

⁶ European Commission 2023c.

⁷ PATÓ 2021.

Az EU–US TTC létrehozása és működése pozitív fejlemény az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti kapcsolatokban. A Tanács létrejötte lehetőséget teremt a párbeszéd elmélyítésére és a közös érdekek előmozdítására a kereskedelem és a technológia terén. Az együttműködés erősítése révén mindkét fél profitálhat a transzatlanti gazdasági kapcsolatok fejlődéséből, valamint a technológiai innováció és az ipari együttműködés előmozdításából. Tervezetten 2023 végén ismét összeül a tanács megvitatni az előrehaladást, amely ülés keretein belül vállalták, hogy az érdekelt felek bevonásával rendeznek egy szakmai konferenciát a Zöld Transzatlanti Piacterről, és bejelentik a transzatlanti körkörös gazdaság kezdeményezést is.

2023. június 6.

Felhasznált irodalom

- EEAS (2023): *Trade and Technology Council Fourth Ministerial – Annex on Foreign Information Manipulation and Interference in Third Countries*. 2023. május 31. Online: www.eeas.europa.eu/eeas/trade-and-technology-council-fourth-ministerial-%E2%80%93-annex-foreign-information-manipulation-and_en
- European Commission (2022): *TTC Joint Roadmap for Trustworthy AI and Risk Management*. 2022. december 1. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/ttc-joint-roadmap-trustworthy-ai-and-risk-management>
- European Commission (2023a): *EU-U.S. Terminology and Taxonomy for Artificial Intelligence*. 2023. május 31. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eu-us-terminology-and-taxonomy-artificial-intelligence>
- European Commission (2023b): *Transatlantic Technical Recommendations for Government Funded Implementation of Electric Vehicle Charging Infrastructure*. 2023. május 30. Online: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/document/aeabfa59-7073-427d-8f92-75cfe5abfca5_en
- European Commission (2023c): *6G Outlook*. 2023. május 31. Online: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/6g-outlook>
- PATÓ Viktória Lilla (2021): „Ez egy boldog nap” 2021 Digitális Közgyűlés Lisszabonban. In BAGI Nikolett Dóra et al. (szerk.): *EUSTRAT Műhelytanulmányok 2021 I. félév*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó, 60–63.
- The White House (2023): *Statement by National Security Advisor Jake Sullivan on the New U.S.-EU Artificial Intelligence Collaboration*. 2023. január 27. Online: www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/01/27/statement-by-national-security-advisor-jake-sullivan-on-the-new-u-s-eu-artificial-intelligence-collaboration/